

տալ, որովհետեւ արեւմտեան աշխարհաբարձ արդէն կաղապարուած է օսմաներէն-թուրքերէնի վրայէն. այսու հանդերձ կան սակաւին պարագաներ, ուր դիւրին է հայ-թուրքերէնի նկարագրականը ստեպ երեւան հանել:

Այս է ահա Գլուս. Կրեւիցի կարեւոր ուսումնասիրութեան համառօտ մէկ յառաջերութիւնը, որ կը կարծիքը թէ պիտի չվերադիւրեւոյրարարողներու աղբիւր քննող ազգային-ներու մտազգուծենէն:

Հ. Ս. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՄԱՅԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՐԱՅՆԵՆՈՒԹԻՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԹԻՒՆՆԵՐ

Կը սկսինք շարունակել անցեալ տարի թիւ 1—3 թուերու մէջ ձեռնարկուած “մատենագիտական տեղեկութիւնները”, մինչդէռ այն ծրագրով, ինչ գծուած էր հոն: Այս անգամ՝ սակայն պիտի չկարենանք նոյն կատարելութեամբ մէկ անգամէն ընծայել ամբողջ 1912ի պատկերը. պարզապէս թոյլ շտուկին մնզ աչքէ անցնել թուր իրատարակութիւնները, ըստ այս պակասը կ'աշխատինք լրացնել մօտաւոր թուերէն միոյն մէջ: Դանձեալ կը խնդրենք հայ բանասէրներէ, իրենց ձեռնառնութիւնը այս օգտակար աշխատութեան համար. մեզի կարելոր է մանաւանդ տեղեկութիւններ ուսական եւ վրական գրականութեան մէջ մեր մասին լոյս տեսած հրատարակութեանց նկատմամբ որոնք Վիեննա մեզի դիւրաւ մատչելի չեն կրնար ըլլալ:

Հ. Ն. Ա.

1. Մատենագրական:

Des hl. Irenaeus Schrift zum Erweis der apostolischen Verkündigung. Aus dem Armenischen übersetzt von Dr. S. Weber. Kempten u. München, 1912, 80, S. 68. (տես ք. Հ. Ա. Ի. Զ. 559):

Die Chronik des Eusebius. Aus dem Armenischen übersetzt von Dr. Jos. Karst. Leipzig 1911. (տես Հ. Ա. Ի. Զ. 89): Գլխի մատենագրական — ք. Anal. Boll. 81, p. 836—840 (P. Peeters); Lit. Centralbl. 68 (1912), Nr. 2, էջ 68—64 (G. Krüger);

Theol. Literaturbl. 1912, 8. 103—104 (E. Nestle); Revue Benedictine 1912, p. 109—111 (P. de Puniet); TG. 1912, 8. 58—59 (A. J. Kleffner).

W. Lüdke: Mitteilungen. Theologische Literatur-Zeitung. 36 (1911), Nr. 18, էջ 572—73. — 1904ին վենետիկ հրատարակուած ժամանակագրութեան ամսագր. ուր պահուած է Հիւս. պղծութեան ժամանակագրութիւնը. մատնացոյց կ'ընէ յաւանքէն ընտրելի, որ անուի աղբիւրի մէջ է I Liber generationist հետ: Die Abhandlung „Gegen die Bilderstürmer“ von Vrtban Kherthof. Aus dem Armenischen übersetzt von P. Polykarp Samuel. Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes. Bd. 26. S. 275—93. — Հ. Գ. Սամուէլեան, Վիեննայի Միւլթիպլիկատիւններէն, կու տայ հաւ վերջին է վերջ. Գեր-գործի “Վեդգէմ” Պատկերամարտից, գրութեան թարգմանութիւնը. նախաբան մը որ կը կանխէ ընտրելի (էջ 275—283), կը ծանոթացնէ Հեղինակին անհն եւ գործունէութիւնը՝ հիմաւան Հ. Ալեքիանի ուսումնասիրութեան վրայ (Հմտ. Հոս. Լու. 1910, էջ 8 եւն):

Des Johannes von Jerusalem Brief an den albanischen Katholikos Abbas. Aus dem Armenischen übersetzt von P. Aristaces Vardanian. Oriens Christianus II (1912), S. 64—77. — Վիեննայի Միւլթիպլիկատիւնի երեսօտարը հարբէն Հ. Ա. Վարդանեան կու տայ լատիներէն թարգմանութեանը կարգաւ մերթ 1896ին Արարատի մէջ (էջ 252—256) հրատարակուած եղ. Երեսօտարացւոյ առ. Իրատարակութեան Արարատից գրած թուագիւրը (S. 66—77), համառօտ գրքանշաններէն յաւանքանով մը (S. 64, 65):

Մի հրատարակուած է Եւսեբիոս Գլխի հանդէպ արքեպիսկոպոսի զննադատութեան. Կ. Պոլիս, աղ. Օ. Արքեպիսկոպոս. 1912, 80, էջ 1—214, Գրիգ. 3 ֆր.: — Տես ք. Հ. Ա. Ի. Զ. 485 եւն:

Մ. Արեղեանի Ռուս աղբիւր Հայոց գրքանշանութեան պատմութիւնը. Հարականներ ժամին. Արարատ, Ի. Զ. 770—782, 823—836: Գրեցիցի ուսումնասիրութիւն մը Հայ շարականներու ծագման եւ սրտեւոր մասին:

M. Jugie Ի թերթիէ Echos d'Orient. 14 (1911), էջ 246 մատենագրականութիւն մը նուրբան է Գրիգոր Կարեղացւոյ Ի Սուրբ Եղիսի ներդրանքին, որ Հ. Ա. Տիրիյան 1904ին իտալերէն թարգմանութեան ծանօթացուցած էր Եւրոպայի: Ե. այս առաջ “Բիւր-զանդան” շրջանի մարաթեան ձառեղէն անհնգին գրեցիցի կը համարի իւր խորութեամբն եւ ձեռնագր:

Հ. Գ. Մէնէ Կիւնէանի Գրիգոր Մարգարտի “Կառմադականի անգղիական լուծումը: Վիեննա 1912, 80, էջ 1—162, Գրիգ. 1.50 ֆր. [Աղբ. Մատենագրական կ'ըջ.]. — Ռուս. Մատենագրութիւն 1911 տարւոյն մէջ Գրիգ. Մարգարտի նախաբան յղանակներու ամփոփումն է, Երեսօտարի Գառնարեանով մը, ուր Մարգարտի գրելու ոճը կը ընդունուի, եւ բառերու զանգով մը, որ կը դիւրացնէ զգրքին գործունէութիւնը: — ք. Արարատ, Ի. Զ. էջ 568 (Մ. Ալեքեան):

Fr. Nau: Lettre du patriarche Jacobite Jean X. (1064—1073) au catholique Arménien Grégoire II